

Jaarplan 2027

Voorwoord

Het jaarplan voor 2027 is gebaseerd op de financiële begroting en wordt gedragen door de verschillende werkgroepen van HGOS.

Niet alle werkzaamheden en plannen zijn te voorspellen want veel organisaties, het gemeentebestuur en inwoners van Zoetermeer weten in de loop van het jaar de weg naar ons te vinden met verzoeken om medewerking of informatie over de geschiedenis van Zoetermeer. Als kenniscentrum voor de historie van Zoetermeer en het voormalige Zegwaard kunnen en willen we altijd helpen, analoog en /of digitaal.

De verschillende werkgroepen, ieder met eigen specialiteit, met actieve leden zijn onmisbaar voor de vereniging, zonder hen geen activiteiten en dus geen vereniging die voortdurend naar buiten kan treden

In 2027 zullen we doorgaan met de uitvoering van het beleid dat in 2026 is gemaakt met betrekking tot de werving en behoud van leden, de financiële gezondheid van de vereniging op langere termijn en de automatisering. Ook de onderwerpen communicatie (intern en extern) en samenwerking met partners die aansluiten bij onze doelstellingen hebben voortdurend de aandacht.

Het wordt een mooi jaar met voldoende uitdagingen!

Jan de Ruiter, voorzitter

Tentoonstellingen, lezingen en films

Jaarlijks presenteren we vier **tentoonstellingen** over Zoetermeerse geschiedenis in ons pand. In 2027 is in ieder geval één tentoonstelling gerelateerd aan Open Monumentendag.

Om ons eigen gebouw nog optimaler te gebruiken en meer doelgroepen te bereiken zijn historische (verdiepings-) **lezingen en filmvoorstellingen** gepland op vrijdagmiddagen in de wintertijd.

We organiseren naast de Algemene Ledenvergadering een ledenavond met een historisch gericht onderwerp, interessante sprekers en begeleid door filmmateriaal.

We zoeken actief de samenwerking met instellingen die een relatie hebben met erfgoed in de stad en zetten de huidige goede samenwerking met partners voort.

Omdat de spanningsboog van (film) kijkers korter is dan in het verleden, kiest HGOS ervoor om nieuwe **films** niet (te) lang te maken en oude films, waar mogelijk, voor presentatiedoeleinden in te korten of te splitsen. Voor 2027 staan onder meer de volgende zaken op de planning:

- Het verwerven, bewerken, digitaliseren en archiveren van oude films over Zoetermeer
- Het produceren van nieuwe films over recente gebeurtenissen en ontwikkelingen
- Het verder opbouwen van een eigen HGOS Youtube – kanaal
- Organiseren van filmvertoningen met onze samenwerkingspartners op diverse plekken en bij diverse gelegenheden

Stadsbrede activiteiten

Bij de uitvoeringsagenda van programmaliijn 7 'Goud maken' van de **Cultuurvisie** blijven we nauw betrokken.

Ons pand wordt opengesteld voor de jaarlijkse muzikale activiteit **Gluren bij de burens** die een breed en ander publiek bij ons binnenbrengt.

We zorgen er jaarlijks voor dat er aandacht is voor herinnering van de **Tweede Wereldoorlog** en andere oorlogen. Dit gebeurt door het ontvangen en adviseren van de jongerengroep rondom Theater na de Dam en onderzoek en advies in het kader van Stolpersteine en herdenkingen. In samenwerking met Bibliotheek en Stadsarchief beantwoorden we vragen van het gemeentebestuur en Zoetermeerders.

HGOS is lid van het Comité **Open Monumentendag**. Als lid van dit comité vervullen wij tal van taken in de voorbereiding, de uitvoering en de voorlichting om de bevolking van Zoetermeer uit te nodigen een aansprekend programma over de hele stad te bezoeken. De organisatie van een tentoonstelling in Dorpsstraat 132 is een vast onderdeel van de Open Monumentendag, ook in 2027. Het landelijk thema wordt zoveel als mogelijk aangehouden.

In het kader van de Open Monumentendag 2027 maken we samen met de gemeente Zoetermeer een informatiebord over erfgoed. Inmiddels zijn meer dan 25 **erfgoedborden** in de stad geplaatst. Tijdens het tweedaagse **Historisch festival** eind september verzorgen we een tentoonstelling gerelateerd aan het thema van de landelijke Maand van de Geschiedenis en leveren we historische informatie voor de duizenden bezoekers in samenwerking met het Stadsarchief.

Gedurende het gehele jaar is HGOS actief met en bij activiteiten in de **Dorpsstraat** die een middelgroot tot groot publiek trekken. We zijn lid van de BIZ Vastgoed Dorpsstraat en van de BIZ Ondernemers. Ons pand is wekelijks op vaste tijden geopend en we doen mee op speciale Zoetermeerse dagen zoals Koningsdag en de Oldtimerdag. Ook tijdens Sint-Maarten, Kaarsjes/Lichtjesavond en de Teckeldag zijn we open.

Publicaties

We zorgen voor het uitbrengen van vier afleveringen van het **tijdschrift 't Seghen Waert**. Doel is hoogwaardige en leesbare artikelen te publiceren. Daarnaast publiceren we minstens vier keer per jaar een digitale Nieuwsflits voor leden en relaties, ook in de regio.

Onze webwinkel maakt onderdeel uit van onze website. Naast de papieren boeken zijn daar steeds meer digitaal te downloaden publicaties te vinden. De laatste zijn deels ook als 'print-on-demand' papieren boeken beschikbaar.

We houden ons ook bezig met **andere vormen van publiceren** op papier. Interne en externe auteurs worden ondersteund tijdens hun onderzoek, bij de redactie en de vormgeving en ook wordt actief meegewerkt aan het (laten) financieren van boeken en andere publicaties.

De website www.geheugenvanzoetermeer.nl redigeren en vullen we samen met het Stadsarchief

van de Gemeente Zoetermeer. Informatie over de historie van Zoetermeer is op een tijdlijn gerangschikt en te gebruiken bij het maken van werkstukken, scripties en project- en profielwerkstukken. De Tijdlijn en de daaraan gerelateerde Canon van de Geschiedenis van Zoetermeer worden continue geactualiseerd en uitgebreid.

We onderhouden of werken mee aan **meerdere websites**: de verenigingsite www.oudsoetermeer.nl, de regionale geschiedenisite www.rijnlandgeschiedenis.nl en de

Beeldbank Zoetermeer in www.geheugenvanzoetermeer.nl, de laatste in samenwerking met het Stadsarchief. We promoten het publiceren van artikelen uit ons tijdschrift elders in de regio.

Wekelijks plaatsen we een oude foto met vraag en informatie in het **Streekblad** dat een oplage heeft van bijna 50.000 exemplaren. Onze persberichten over activiteiten, boeken, exposities en historische achtergronden verschijnen maandelijks in de papieren en digitale **media**.

Onderzoek en kennisvermeerdering

Ons **eigen gebouw** aan de Dorpsstraat 132 is open voor het publiek op maandagavond, woensdagmiddag en zaterdagmiddag. Bovendien gemiddeld 2x per maand bij extra activiteiten in de Dorpsstraat (zie Stadsbrede activiteiten). Op afspraak kan ook altijd en we vormen het vertrekpunt voor rondleidingen door de Stadsgidsen.

In 2026 ontvingen we 3600 bezoekers. In 2027 verwachten we er 4000, een jaarlijkse groei van 10%.

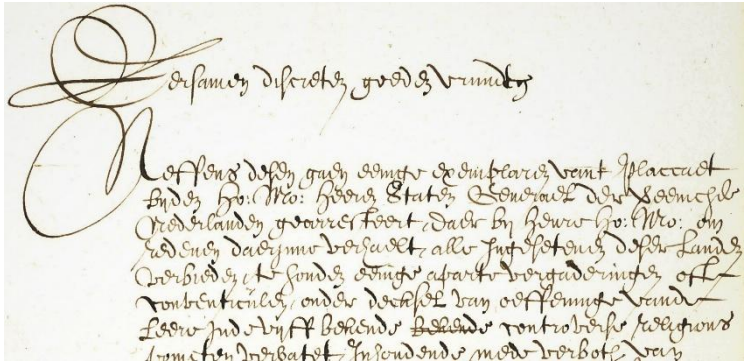
We adviseren de Gemeente Zoetermeer op grond van onze expertise bij nieuwe **archeologische onderzoeken** en leveren historische informatie ter ondersteuning daarvan

Het lezen en bestuderen van **oude handschriften** en taal is voor velen een lastige opgave. Paleografie houdt zich bezig met het bestuderen en ontcijferen van oud schrift, onvermijdelijk bij historisch

bronnenonderzoek. Naast het organiseren van maandelijkse leesbijeenkomsten leveren we expertise aan onderzoekers die niet of niet geheel zelfstandig uit oude documenten wegwijs kunnen worden.

Het doen van **genealogisch onderzoek** naar huidige en vroegere inwoners van Zoetermeer en van het voormalige Zegwaard is een belangrijkste activiteit. We verwerken de inmiddels miljoenen records in een database die in het verenigingsgebouw te raadplegen is. Ook geven we advies en hulp bij stamboomonderzoek.

Daarnaast worden in samenwerking met het Stadsarchief originele **archiefstukken digitaal leesbaar gemaakt**. In 2027 werken we verder aan de 17^e/18^e-eeuwse boelhuisboeken en trouwboeken. Daarna volgt publicatie via de website: www.geheugenvanzoetermeer.nl.

In nauw overleg met de beheerder van de Zoetermeerse begraafplaatsen documenteren we de informatie op grafstenen van graven die worden geruimd.

Behoud van erfgoed

Ook in 2027 werken we verder aan het nog beter **digitaal beschikbaar** krijgen van de collecties, zodat iedereen, ook buiten Zoetermeer, zelfstandig kennis kan nemen van en inzage heeft in onze collecties. Dat betekent: selectie, beschrijving in de digitale catalogus en opbergen van alle nieuwe verworven boeken, foto's, documentatie en archieven, scannen van het analoge beeldmateriaal en publicatie via geheugenvanzoetermeer.nl.

Ook zal het leveren van inhoudelijke informatie uit onze enorme collecties ten behoeve van belangstellenden en onderzoekers en het tonen daarvan in ons verenigingsgebouw 't Nieuwe Huis aan de Dorpsstraat 132 doorgaan.

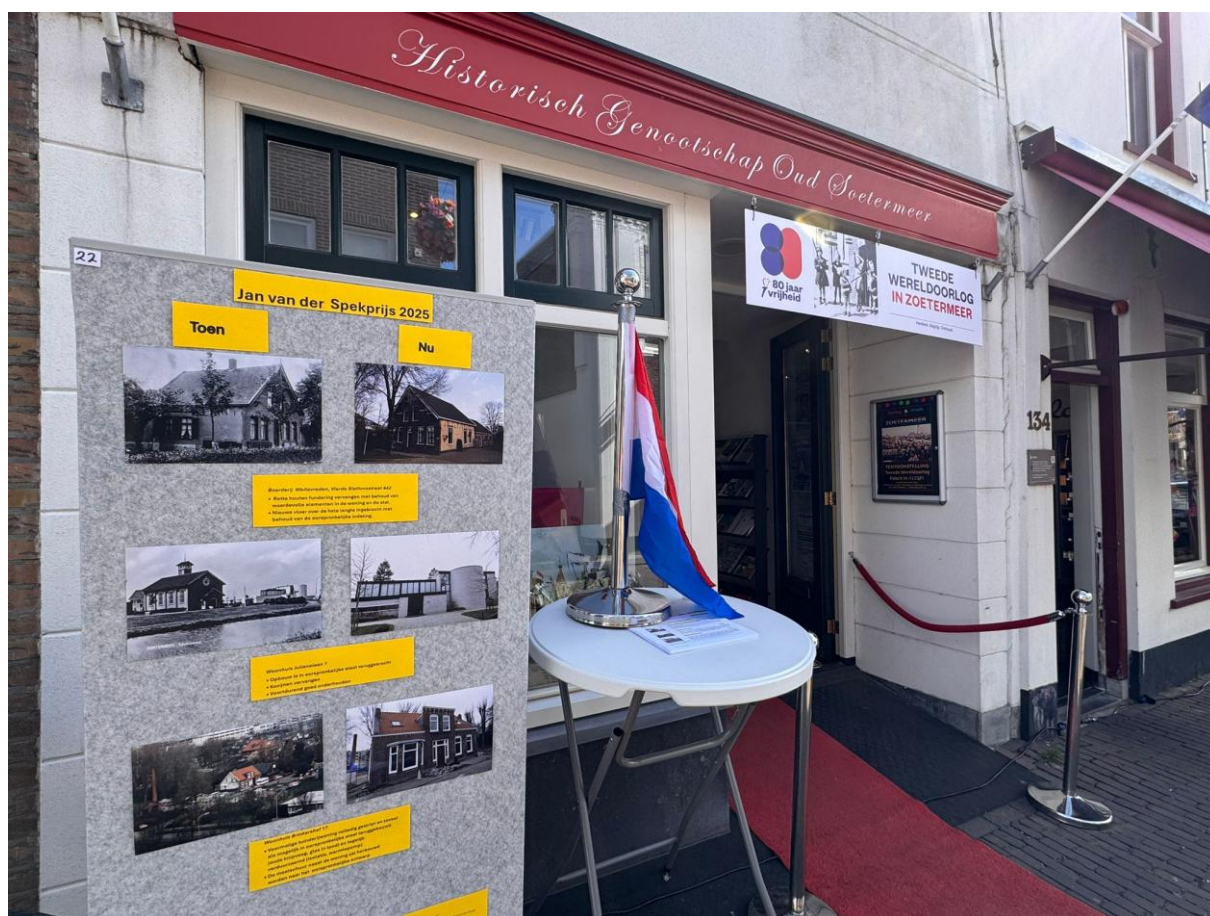
Auteursrechten van journalisten en fotografen maken het nog onmogelijk om kranten en

documentatieverzamelingen te scannen voor plaatsing op de websites. Het materiaal is echter zo belangrijk voor de 20^e -eeuwse geschiedenis van de stad, dat we dit scannen voor 'intern gebruik', iets dat wettelijk wel is toegestaan. Dit gaat in fasen gezien de grote hoeveelheid en complexiteit van het materiaal.

De **samenwerking met het Stadsarchief** die al uit de jaren (19)90 dateert wordt volop voortgezet. Daarbij horen onder andere de gezamenlijke website geheugenvanzoetermeer.nl, beschrijven van beeldmateriaal, bemiddelen bij verwerving van archieven en het beschrijven daarvan. We organiseren een gezamenlijke presentatie bij het Historisch festival.

De in 2024 weer terugontvangen **collectie** van Museum De Voorde zal in 2027 geheel beschreven en gefotografeerd zijn. Via geheugenvanzoetermeer.nl bieden we de collectie aan in samenhang met de gemeentelijke collectie.

Samen met ambtenaren van de gemeente, de erfgoedpartners Architectuurpunt en Schatbewakers wordt verder gewerkt aan de organisatie en de inrichting van de in 2027-2028 geplande opening van het Erfgoedhuis aan de Brusselstraat.

De tweejaarlijkse **Jan van der Spekprijs** zal in 2027 worden georganiseerd. We reiken een prijs uit aan een instelling of persoon die zich bijzonder heeft ingezet voor het behoud van erfgoed in Zoetermeer.

Wij adviseren de gemeente Zoetermeer over **omgevingsplannen en -programma's**, in het bijzonder over de positie van cultuurhistorisch erfgoed in de ontwikkelingsplannen voor de omgeving. Daarnaast blijven wij actief deelnemen aan de participatietrajecten rond beleidsinitiatieven en concrete planprojecten zoals De Entree en andere nieuwe wijken of toekomstgerichte ruimtelijke plannen zoals de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040.

In het kader van **project Post45** is het na-oorlogse erfgoed geïnventariseerd en gewaardeerd. De gemeente heeft besloten dit project te evalueren en een nieuwe erfgoedverordening op te stellen. Afhankelijk van het tempo waarin de gemeente besluiten neemt over dit vervolg zal het HGOS

bijdragen aan de uitwerking en het bekendmaken van het naoorlogse erfgoed. Dat laatste in samenwerking met Schatbewakers, Architectuurpunt Zoetermeer en Gilde Stadsgidsen.

Wij doen **onderzoek naar beeldbepalende gebouwen en gebieden** in Zoetermeer. Beschrijvingen van de historie en de beeldbepalende kenmerken daarvan worden gepubliceerd op de website van het HGOS en in ons tijdschrift 't Seghen Waert.

Wij willen ons inspinnen om **monumenten in Zoetermeer te monitoren** door middel van onderzoeken en beoordelingen. Wanneer daar aanleiding voor is zullen de rapportages aan de gemeente worden aangeboden. Over de resultaten wordt in 't Seghen Waert gepubliceerd. Signalen die wij van de leden en/of vanuit de bevolking ontvangen over dreigend verval van erfgoed vertalen we in signalen en adviezen richting de gemeente.

HGOS wil betrokken zijn en een bijdrage leveren aan de ontwikkeling en totstandkoming van een duurzame **kerkenvisie** in Zoetermeer.

Wij volgen de aanvragen van **omgevingsvergunningen** bij de stadsbouwmeester en leveren waar nodig onze inbreng. Aan de bespreking van plannen in de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit zullen wij deelnemen, als het belang van het behoud en/of gebruik van het cultuurhistorisch erfgoed in geagendeerde plannen aan de orde is.

Organisatie

De organisatie van de actieve leden in **werkgroepen** voldoet goed en die handhaven we.

De **leden van HGOS** worden actief betrokken bij het beleid en de activiteiten. We leunen sterk op de meer dan 70 actieve leden. Vier keer per jaar ontvangen de leden ons blad 't Seghen Waert en ruim 70% van de leden wordt bovendien vijf keer per jaar digitaal geïnformeerd via de Nieuwsflits. De jaarlijkse algemene ledenvergadering heeft na de pauze altijd een inhoudelijke component en biedt mogelijkheden voor ontmoeting. Eenieder is altijd welkom in ons verenigingsgebouw.

We streven naar en handhaven de solide en deskundige bezetting van het **bestuur**.